

REFERAT Sundheds- og Forebyggelsesudvalget d. 06-11-2025

Mødedato	Torsdag d. 06. november 2025 kl. 08:30
Mødested	Sundhedscenter, Østergade 61, 6230 Rødekro
Mødedeltagere	Jan Køpke Christensen, Michael Christensen, Cathrina Aaes Sørensen, Jens Wistoft, Søren Frederiksen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 30. september 2025.....	4
Godkendelse af deltagelse i tværsektorielt forskningsprojekt omkring senfølger efter kræft.....	5
Godkendelse - Temahandleplan for nikotin 2026-2028.....	6
Godkendelse - Temahandleplan for fysisk aktivitet 2026-2028.....	8
Lukket: Godkendelse af modtagere af Sundhedsfremmemærket 2025.....	10
Indledende drøftelse om delingsaftale jf. sundhedsreformen.....	11
Orientering om status på forebyggelsestilbud til borgere med forhøjet kolesterol.....	14
Orientering om status på tilbud til borgere med stress.....	16
Gensidig orientering.....	18
Underskriftsside.....	19

Punkt 61: Godkendelse af dagsorden

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,
at dagsordenen godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Godkendt.

Søren Frederiksen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 62: Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 30. september 2025

25/26235

Sagsfremstilling

I henhold til de økonomiske procedurer for 2025 skal den anden detaljerede bevillingskontrol udarbejdes pr. 30. september 2025.

Bevillingskontrollen består af følgende gennemgang af bevillinger,

1. Omplaceringer inden for eget udvalg (netto 0)
2. Tillægsbevillinger drift med påvirkning af kassebeholdningen
3. Tillægsbevillinger drift finansieret af andre udvalg (netto 0)
4. Tillægsbevillinger anlæg.

Denne sag vedrører driften.

Social & Sundhed har i samarbejde med Budget foretaget en vurdering af det økonomiske resultat pr. 30. september 2025 og foretaget en vurdering af eventuelle tillægsbevillings- og rammekorrektionsbehov samt finansiering heraf.

Den overordnede konklusion på Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 30. september 2025 er, at budgettet forventes overholdt.

Der er i sagens bilag bemærkninger til driften (bilag i2), en økonomisk oversigt over udvalgets resultat pr. 30. september 2025 (bilag i4) samt forventet regnskab for aftalestyrede enheder (bilag i7).

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 30. september 2025 tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Taget til efterretning.

Søren Frederiksen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag i2 Bemærkninger til den samlede oversigt over de 4 bevillingskontROLSager-WT.pdf

Bilag i4 Økonomisk oversigt pr. 30. september 2025-WT.pdf

Bilag i7 Forventet regnskabsresultat 2025 for aftalestyrede enheder pr. 30.09.2025-WT.pdf

Punkt 63: Godkendelse af deltagelse i tværsektorielt forskningsprojekt omkring senfølger efter kræft

25/23473

Sagsfremstilling

Forvaltningen har forhåndsgodkendt deltagelse i et tværsektorielt forskningsprojekt om behandling af komplekse senfølger efter kræft. Der lægges i denne sag op til, at udvalget endeligt godkender deltagelse i forskningsprojektet.

Mange kræftoverlever lever med senfølger, og der er derfor behov for at udvikle en model for, hvordan sundhedsaktører på tværs af sektorer kan samarbejde om håndtering og behandling af disse senfølger. Projektet skal bane vejen for en mere sammenhængende indsats og styrket vidensdeling mellem sektorer.

De regionale senfølgeklinikker i Region Syddanmark og Region Sjælland har på denne baggrund modtaget støtte fra Knæk Cancer-midlerne til at udvikle og afprøve en model for tværsektoriel håndtering af komplekse senfølger. Modellen bygger på samarbejde mellem senfølgeklinikker, kommunale sundhedscentre og praktiserende læger, hvor der afholdes virtuelle tværfaglige konferencer om den enkelte borger. På baggrund af den samlede viden hos deltagerne i de virtuelle konferencer udarbejdes en individuelt tilpasset behandlingsplan, hvor det aftales, hvem der har ansvar for de forskellige dele. Behandlingsplanen kan under eller efter konferencen justeres i overensstemmelse med borgerens ønsker.

Forskningsprojektet løber fra september 2025 til december 2027 og forventes at inkludere i alt 300-320 borgere, heraf ca. 10 fra Aabenraa Kommune. Projektet gennemføres i to faser:

- I første fase udvikles og justeres modellen for konferencerne på baggrund af afprøvning hos 20-40 borgere
- I anden fase fokuseres på resultaterne for den enkelte borger. Fasen forventes at inkludere ca. 280 borgere.

Kommunen honoreres ikke for den tid, der bruges på konferencer, men der ydes et mindre honorar i forbindelse med eventuel deltagelse i interviews. Udgifter relateret til projektet afholdes inden for Sundhedscenterets ramme.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at deltagelse i et tværsektorielt forskningsprojekt om behandling af komplekse senfølger efter kræft godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Godkendt.

Søren Frederiksen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 64: Godkendelse - Temahandleplan for nikotin 2026-2028

24/35236

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til godkendelse af ”Temahandleplan for nikotin 2026-2028”.

Sundhedspolitikken implementeres gennem temahandleplaner, der har til formål at synliggøre kommunens indsats på området og rammesætte mulig fremtidig udvikling af indsatser til imødegåelse af udfordringer på området. Rammen for temahandleplaner er de 11 forebyggelsespakker, som Sundhedsstyrelsen har udarbejdet.

Aabenraa Kommunes sundhedspolitik indeholder en række fokuspunkter for, hvordan der skabes et sundt og aktivt fællesskab for alle her i kommunen. Disse fokuspunkter indebærer målsætninger om, at kommunen skaber gode rammer for sundhed, og at borgerne lever sundt og aktivt. ”Temahandleplan for nikotin 2026-2028” understøtter disse fokuspunkter.

Udkast til ”Temahandleplan for nikotin 2026-2028” er en videreudvikling på den eksisterende ”Temahandleplan for tobak 2023-2025”. Den nye temahandleplan vil, som navneskiftet også indikerer, have et større fokus på nikotinformbrug, herunder nye produkter som nikotinposer, puffbars og lignende, hvor der ses en stor udvikling i forbruget. Af samme årsag er der ændret på rækkefølgen og navn af indsatsspor, så de nye indsatsspor ser ud som følger:

- 1) Indsats mod nikotinprodukter
- 2) Fremme af nikotinfrie miljøer
- 3) Fortsat indsats mod rygning

De enkelte spor indeholder fortsat ”Det ser vi”, ”Det vil vi” og ”Det gør vi”, men der er nu også tilføjet ”Det styrker vi” for at synliggøre, hvor der særligt vil blive lagt fokus – hvad enten det er styrkelse af eksisterende tiltag eller opstart af nye.

Temahandleplanen har også fået tilføjet et særskilt afsnit, hvori det kan læses, hvilken sammenhæng temahandleplanen har i forhold til øvrige aftaler og strategier på området både kommunalt, regionalt, og på landsplan.

Temahandleplanen har været behandlet i kommunens forvaltninger, og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkendte d. 2. september 2025 at sende udkast til Temahandleplan for nikotin 2026-2028 til udtalelse i Kultur- og Fritidsudvalget, Social- og Seniorudvalget, Børne- og Uddannelsesudvalget, samt Seniorrådet og Handicaprådet. Udtalelserne er vedlagt sagen som bilag.

Udtalelserne har ikke givet anledning til justeringer i temahandleplanen, som også har gennemgået en grafisk opsætning. Det er denne udgave, forvaltningen anbefaler sendes til Byrådet til godkendelse. Se vedlagte bilag for den opsatte temahandleplan.

Sagen afgøres i

Byrådet

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at Temahandleplan for nikotin 2026-2028 godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Anbefales godkendt.

Bilag

Aabenraa Kommune Temahandleplan for nikotin_2k_opsat udkast

Høringssvar og udtalelser - Temahandleplan for nikotin 2026-2028-WT

Punkt 65: Godkendelse - Temahandleplan for fysisk aktivitet 2026-2028

25/5326

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til godkendelse af temahandleplanen for fysisk aktivitet 2026-2028.

Sundhedspolitikken implementeres gennem temahandleplaner, der har til formål at synliggøre kommunens indsats på området og rammesætte mulig fremtidig udvikling af indsatser til imødegåelse af udfordringer på området. Rammen for temahandleplaner er de 11 forebyggelsespakker, som Sundhedsstyrelsen har udarbejdet.

Den 2. september 2025 godkendte udvalget udkast til temahandleplanen for fysisk aktivitet. Dette udkast blev sendt til udtalelse i kommunens forvaltninger og relevante fagudvalg samt Seniorrådet og Handicaprådet.

Temahandleplanen er blevet været behandlet i alle kommunens forvaltninger, Kultur- og Fritidsudvalget, Social- og Seniorudvalget, Børne- og Uddannelsesudvalget samt Seniorrådet og Handicaprådet. Dette har givet anledning til nogle mindre justeringer, som fremgår af vedlagte dokumenter.

Temahandleplanen er inddelt i 3 spor:

- Børn og unge
- Breddeindsatsen for alle
- Aktiv senior

Sporene fremhæver med eksempler betydningen af et stærkt samarbejde mellem civilsamfund og kommune samt at der sættes rettidigt ind i alle aldre. Særligt i de perioder og overgange i livet, hvor sundhedsadfærd og -vaner er særligt påvirkelige. Den nuværende temahandleplan har et spor om ”gode rammer og tilgængelighed”. Pointer fra det spor er i den nye udgave indarbejdet i alle tre spor.

Ligesom i den tidligere handleplan indeholder de enkelte spor fortsat ”Det ser vi”, ”Det vil vi” og ”Det gør vi”, men der er nu også tilføjet ”Det styrker vi”. Tilføjjelsen skal fremhæve justeringer og forbedringer i den eksisterende indsats.

Vedlagt sagen er en udgave med synlige rettelser i forhold til det tidligere fremlagte udkast og en grafisk opsat udgave af dokumentet.

Sagen afgøres i

Byrådet

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at Temahandleplan for fysisk aktivitet 2026-2028 godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Anbefales godkendt.

Bilag

Aabenraa Kommune Temahandleplan for fysisk aktivitet_1k.pdf

WT - Temahandleplan for fysisk aktivitet 2026-28 med synlige rettelser

WT_Høringssvar og udtalelser_Temahandleplan for fysisk aktivitet

Punkt 66: Lukket: Godkendelse af modtagere af Sundhedsfremmemærket 2025

24/28084

Punkt 67: Indledende drøftelse om delingsaftale jf. sundhedsreformen

24/32883

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en indledende drøftelse af Aabenraa Kommunes position i den kommende delingsaftale jf. Sundhedsreformen. Delingsaftalen skal beskrive den fremtidige drift af de fire opgaveområder, der med Sundhedsreformen flyttes fra kommunen til Region Syddanmark.

De fire opgaveområder der flyttes fra kommuner til regioner er:

- Akutsygeplejen
- Midlertidige pladser
- Patientrettet forebyggelse
- Specialiseret rehabilitering samt dele af den avancerede genoptræning.

Tidsplanen for delingsaftalerne er:

- 1. april 2026: Frist for beslutning om eventuel kommunal drift af sundhedsopgaver
- 1. maj 2026: Frist for kommunens forelæggelse af udkast til delingsaftale
- 1. juli 2026: Frist for indgåelse af delingsaftale
- 1. oktober 2026: Frist for delingsrådet beslutning (hvis kommune og region ikke selv har kunnet blive enige)
- 1. januar 2027: Overførsel af aktiver, passiver, rettigheder, pligter og ansatte fra kommune til region.

Horisontale samarbejdsaftaler

Lovgivningen åbner mulighed for, at et sundhedsråd kan anmode en kommune om fortsat at drive én eller flere af de opgaver, der med sundhedsreformen overflyttes til regionen efter 1. januar 2027. Denne mulighed kan dels anvendes tidsbegrænset for at sikre en god overgang, og dels som en fremtidig organiseringsmodel, hvis lokale forhold taler for det.

Aktuelt arbejdes der med såkaldte "horisontale samarbejdsaftaler" som en måde, hvorpå der vil kunne indgås aftaler mellem kommunerne og regionerne om drift af opgaver. Horisontale samarbejdsaftaler indebærer, at der skal indgås aftale mellem en region og en kommune om fortsat drift af en given opgave. Den "horisontale samarbejdsaftale" har følgende forudsætninger:

- Regionen har fortsat myndighedsansvaret for opgaven
- Aftalen skal hvile på fælles målsætninger for varetagelse af driften
- Regionen kan fastlægge retningslinjer for varetagelse af opgaven, som kommunen er forpligtet til at følge
- Regionen er forpligtet til at føre kontrol og tilsyn med kommunens udførelse af driftsopgaven
- Aftalen må ikke være økonomiske gensidigt bebyrdende. Dvs. at hverken region eller kommune må tjene/tabe penge på at indgå aftalen. Det gælder både i forhold til direkte og indirekte omkostninger.

Man afventer stadig de endelige betingelser for indgåelse af horisontale samarbejdsaftaler. Der skal træffes beslutning om eventuel kommunal drift af opgaverne senest den 1. april 2025.

Region Syddanmarks position

Regionsrådet i Region Syddanmark har på deres møde den 29. september 2025 godkendt anbefaling til den fremtidige varetagelse af de opgaveområder, der overdrages fra kommunerne. Der anbefales følgende for de fire opgaveområder:

Akutsygeplejen:

Der sigtes mod overdragelse af akutsygeplejen fra kommunerne til regionen og hermed regionalt driftsansvar for opgaverne. Der etableres sammenhæng til relevante dele af den kommunale overgavevaretagelse. Herunder tilrettelæggelse af rådgivnings- og sparringsfunktioner.

Midlertidige pladser:

Der sigtes mod overdragelse af midlertidige- og akutpladser fra kommunerne til regionen, og hermed regionalt driftsansvar for opgaverne. Der etableres god sammenhæng til den kommunale opgavevaretagelse. Herunder tilrettelæggelse af relevante rådgivnings- og sparringsfunktioner.

Patientrettet forebyggelse:

Der sigtes mod at indgå aftaler med kommunerne om samdrift af KRAM-ydelser i forhold til patientrettet forebyggelse.

Der sigtes derudover mod regionalt driftsansvar for specialiserede/sygdomsrettede forebyggelsesydelser. Dog under hensyntagen til konkrete muligheder for samdrift med kommunernes øvrige forebyggelsestiltag. Dette forventes at forudsætte indgåelse af en horisontal samarbejdsaftale med den enkelte kommune, herunder om fælles målsætninger for driften.

Specialiseret rehabilitering og dele af avanceret genoptræning:

Der sigtes mod, at sundhedsrådene ”overtager” de aftaler som de enkelte kommuner har indgået med specialiserede rehabiliteringsinstitutioner.

Anbefalingerne skal ses som udgangspunktet for de kommende drøftelser og forhandlinger med kommunerne om opgaveoverdragelsen og det fremtidige samarbejde. Og der er en forventning om, at kommunerne også formulerer deres egne positioner og overvejelser om de fremtidige opgaver forud for de konkrete dialoger imellem kommunerne og regionen.

En uddybende begrundelse for Region Syddanmarks position og anbefalinger kan læses i det vedhæftede notat fra side 6-9.

Sagen afgøres i

Social- og Seniorudvalget samt Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,
at udvalget indledende drøfter Aabenraa Kommunes position i forhold til den fremtidige drift af de fire opgaveområder.

Beslutning Social- og Seniorudvalget den 05-11-2025

Drøftet.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Drøftet.

Udvalget udtrykker interesse for at indgå horisontal samarbejdsaftale med Region Syddanmark om drift af patientrettet forebyggelse i Aabenraa Kommune.

Bilag

Notat fra Region Syddanmark om anbefalinger til fremtidig varetagelse af opgaver, der overflyttes fra kommunerne

Punkt 68: Orientering om status på forebyggelsestilbud til borgere med forhøjet kolesterol

24/29120

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres udvalget om status på forebyggelsestilbud for borgere med forhøjet kolesterol.

På udvalgsmødet i november 2024 blev der i forbindelse med Budget 2025-2028 udmøntet 0,175 mio. kr. i 2025 til forebyggelsestilbud til borgere med forhøjet kolesterol.

Baggrunden for tilbuddet var, at Sundhedscenteret før tilbuddet oplevede at få henvist borgere fra de praktiserende læger med baggrund i forhøjet kolesterol, og derfor var der efterspørgsel på et tilbud målrettet disse borgere. Forventningen var, at 50 borgere kunne tilbydes forløb inden for rammen i 2025.

I nedenstående oversigt ses antal borgere, der har påbegyndt forløb i 2025:

2025	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Samlet
Borgere	8	6	18	12	3	7	7	5	66

Som det ses, har 66 borgere deltaget i forløbet fra januar til august 2025. Hvis antallet fremskrives til et helt år, svarer det til 99 borgere. Det bemærkes dog, at der har været stor forskel på efterspørgslen i de enkelte måneder, og at efterspørgslen var størst i marts og april, efter der havde været reklameret for tilbuddet, bl.a. på informations-pyloner.

Sundhedscenteret oplever, at borgerne er meget motiverede for at sænke deres kolesterol ofte med henblik på at forebygge opstart af medicinsk behandling. Mange borgere er blevet forskrækkede over beskeden om forhøjet kolesterol, og oplever at de i forløbet bliver bekræftet i, at de kan afhjælpe dette med mindre ændringer i deres livsstil. Borgerne har udtrykt, at de er glade for at der findes et tilbud, der er målrettet dette område.

Der er alene afsat midler til afprøvning i 2025, så tilbuddet ophører ved årets udgang.

Ved udvalgets budgetlægning for 2026-2029 prioriterede udvalget en styrkelse af kronikerområdet, hvorunder forebyggelsestilbuddet til borgere med forhøjet kolesterol fremgik med 0,300 mio. kr. i 2026. Udvidelsesforslaget blev dog ikke prioriteret i det samlede budgetforlig, som blev indgået af Byrådet den 2. september 2025.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Taget til efterretning.

Punkt 69: Orientering om status på tilbud til borgere med stress

24/29120

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres udvalget om status på tilbud til borgere med stress.

På udvalgets møde i november 2024 blev der i forbindelse med Budget 2025-2028 udmøntet 0,250 mio. kr. i 2025 til tilbud til borgere med stress.

Baggrunden for tilbuddet var, at Sundhedscenteret havde gode erfaringer fra eksisterende tilbud til borgere med angst og depression, hvor naturen spillede en stor rolle i forløbet, og vurderingen var, at disse erfaringer kunne overføres til et tilbud målrettet borgere med stress. Forventningen var, at 30 borgere kunne tilbydes forløb inden for rammen i 2025.

I nedenstående oversigt ses antal borgere, der har påbegyndt forløb i 2025:

2025	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Samlet
Borgere	1	2	8	7	3	6	2	0	29

Som det ses, har der været 29 borgere i forløb fra januar til august 2025. Hvis antallet fremskrives til et helt år, svarer det til ca. 43 borgere. Det bemærkes dog, at der har været stor forskel på de enkelte måneder, og at efterspørgslen var størst i marts og april, efter der havde været reklameret for tilbuddet, bl.a. på informationspyloner.

Sundhedscenteret oplever, at borgere med symptomer på stress responderer godt på tilbuddet, da de får en indsats, før deres stress bliver invaliderende og kronisk. Borgerne har stadig troen på at kunne være en del af arbejdsmarkedet og synes, de har noget at bidrage med men mangler redskaber til at kunne passe på sig selv i den situation, de er i. Tilbuddet bidrager med disse redskaber.

Borgerne tilkendegiver, at redskaberne, såsom åndedrætsøvelser, er nemme at bruge i hverdagen, ligesom det har været positivt for dem at blive mere bevidste om at bruge kroppen, da det fjerner fokus fra den mentale belastning ved stress. Borgerne giver udtryk for, at det giver ro at være i naturen, ligesom det er godt at møde andre i samme situation.

Der er alene afsat midler til afprøvning i 2025, så tilbuddet ophører ved årets udgang.

Ved udvalgets budgetlægning for 2026-2029 prioriterede udvalget en midlertidige fortsættelse af tilbuddet i 2026 med 0,250 mio. kr. Udvidelsesforslaget blev dog ikke prioriteret i det samlede budgetforlig, som blev indgået af Byrådet den 2. september 2025.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Taget til efterretning.

Punkt 70: Gensidig orientering

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,
at orienteringer tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Taget til efterretning.

Punkt 71: Underskriftsside

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed,
at protokollen godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 06-11-2025

Godkendt.